

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošli:
za celo leto . R 84—
za pol leta . R 42—
za četrt leta . R 21—
za 1 mesec . R 7—
Za Ljubljano mesečno 7 R
Za inozemstvo mesečno R 12—
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon št. 50

Slovenski javnosti.

Njegovo kr. Visočanstvo prestolonaslednik in regent Aleksander pride dne 26. t. m. v Ljubljano.

Na osvobodena slovenska tla stopa po stoletjih robstva vladar, ki ga je klical narod sam.

Vem, da mi ni potrebno z besedami izražati globokih čustev in drhtenja naših src, ki bodo v zanosu utripala tiste dni, ko bo Njegovo kraljevo Visočanstvo prestolonaslednik, našega naroda sin, prebival sredi med nami.

Slovenija bo storila vse, da najslovesnejše in najprisrčnejše pozdravi svojega junaka in najvišjega sina.

Dr. Brejc I. r.

Italijanski polom v Albaniji.

Italijani izgubili Valono.

Belgrad, 16. junija. Albanske čete so zasedle višine nad Valono. Italijanski štab je zapustil mesto in se naselil na otoku pred mestom. Tri italijanske vojne ladje obstreljujejo izgubljene bojne postojanke. V njih so Albanci ujeli 132 častnikov in 1500 mož ter zaplenili velike množine vojnega blaga.

Trst, 17. junija. Italijanski listi poročajo preko Brindisija: Iz vesti, ki jih prinašajo albanski begunci, izhaja, da se je položaj italijanske posadke v Skadru izredno oteževal. Dva srbska polka stojita pred mestom, da je zasedeta. Dobave iz Sv. Ivana v Medovi so ustavljene, ker so vstasi pretrgali vse zveze. Na jezerski strani pred utrdbo, kjer so se utrdili vstasi, križarita dva srbska monitorja, ki preprečujeta oskrbo italijanske posadke.

Italijansko časopisje objavlja sedaj to

vest, ko je bilo čitati v istih italijanski listih že pred par dnevi poročilo, da so se Lah sploh že umaknili iz Skadra, Bara in Ulčinja. Dočim z Reke poročajo, da hočejo D' Annunzijevo prostovoljci med njimi baje kar 300 častnikov, ki hočejo služiti kot navadni vojaki, oditi na bojišče v Albanijo, se v Trstu zatruje z vso gotovostjo, da Italijani že nimajo več Valone, da se je vojaštvo iz zasedenega ozemlja le zato poslalo v Albanijo, ker se je v Italiji ali vojaštvo uprlo pohodu v Albanijo, ali pa so mornarji ustavili ali preprečili prevoz preko morja. Včeraj se je raznesla po Trstu vest o nekem neuradnem poročilu o albanskih dogodkih, ki pravi, da arnavtski vstasi niso le zavzeli Valone in vrgli iz nje italijanske posadke, temveč da so tudi uničili pred mestom križarečo laško vojno ladjo »San Marco«.

Narodno predstavništvo.

D' Annunzio na Sušaku. — Volilni red.

Belgrad, 16. junija. V današnji seji narodnega predstavništva se je vršila podrobna debata o volilnem zakonu. Sprejeti so bili 1., 2., 3. in 4. člen, večinoma tako, kakor je predlagal volilni odsek. Pri 2. členu je bil sprejet Peršičev predlog, naj se vrše volitve 21. dan po razpisu. — Prihodnja seja 17. t. m., ob 4. uri popoldne.

LDU Belgrad, 17. junija. (Narodna skupščina.) Podpredsednik dr. Ribar otvoril ob sedemnajstih 102. sejanek začasnega narodnega predstavništva. Tajnik dr. Lončar čita prošnje in pritožbe, ki se izročijo v izvršitev kompetentnim odborom.

Posl. Šegvič (Nar. klub) vpraša pred prehodom na dnevni red predsednika vlade glede dogodkov na Sušaku. Posl. Šegvič je izjavil: Ne moremo dopustiti, da D' Annunzio na čelu rednih čet poveljuje na Sušaku in odstavlja našega načelnika. Čuli smo od ministrskega predsednika, da nastopi naša vlada z vono silo, ako zasede D'Annunzia Sušak. Italijani so nas vedno varali, tudi takrat, ko so došli s klici »Živeli Jugosloven!« in ko so prišli v imenu svobode, da zasedejo našo zemljo. Dosti nam je komedije! Sramota je za nas, da škipetarski narod osvobuje Valono, mi pa gledamo prekrizanih rok. Nato vpraša poslanec Šegvič, ali je vladi znano o najnovejših dogodkih, ali je kaj ukrenila in ali bo držala besedo, ki jo je dal predsednik vlade dr. Vesnić. (Burno pritrdjevanje.)

Ministrski predsednik dr. Vesnić odgovori, da kraljevska vlada do tega trenutka ni prejela še nobenih poročil o dogodkih. Dogodki so tako važni, da bi merodajni faktorji gotovo poročali vladi, če bi se bilo kaj dogodilo.

Posl. Šegvič izjavlja, da odgovarja predsednik vlade čisto po diplomatsko, da nastopa z rokavicami na rokah. Meni, da rokavice tukaj niso na mestu.

Nato se preide na dnevni red: nadaljevanje podrobne debate o volilnem zakonu. Poročevalec prečita člen 5, v katerem se določuje, na koliko volilcev da odpade en poslanec.

K besedi se oglasi posl. Našič, ki zahteva za ustavotvorno skupščino mnogo večje število članov, kar pa se tiče števila volilcev, zahteva, da pride na 20.000 volilcev po en poslanec.

Bivši minister dr. Kramer predlaga korekturo, a bivši minister Kristan izjavlja, da je on za male parlamente, ker ve, da mali parlamenti veliko bolje delajo. Ali ustavotvorna skupščina ima povsem drug

značaj, pa je treba zato zvišati število volilcev, tako da odpade na enega poslanca 25.000 volilcev. Nato govori proti zahtevam o kvalifikaciji poslancev in izjavlja, da je sramota, ako bi bilo to uvrščeno v volilni red.

Nato se sprejme brez ugovora člen 5. v besedilu, ki ga je sestavil odbor. Člen 6., ki govori o številu zastopnikov mest Belgrada, Zagreba in Ljubljane, izzove živahno debato.

Posl. prof. Polić predlaga za Belgrad 6, za Zagreb 5 in za Ljubljano 3 poslance. (Odborov predlog: Belgrad 5, Zagreb 4, Ljubljana 3 poslanci.) Naposled se sprejme predlog, da se člen 6. vrne odboru, da ga ponovno prouči. Člen 7. se odobri brez debate.

Pri členu 8. predlaga poslanec Peršič izpremembo, katero sprejme tudi poročevalec Peleš.

Člen 8. se odobri, kakor ga je sestavil posl. Peršič.

Potem povzame besedo poslanec Jaša Prodanović in graja poslance, ker niso prisotni v zadostnem številu in obsoja vse one poslance, ki vršijo trgovske posle. »Ako zahtevamo, da dela uradnik, toliko bolj moramo to zahtevati od poslanca, ki mora dati dober vzgled. (Burno odobravanje.)

Minister za konstituantno Stojan Protič veli, da ni potrebno zadostno število poslancev, kadar ni glasovanja. Podpredsednik dr. Ribar izjavlja, da bo dal prečitati imena poslancev.

Nato se razpravlja o členu 9, ki govori o tem, kdo naj ima volilno pravico. Poslanec Bašić zahteva volilno pravico za matere in žene onih, ki so padli v vojni. Za žensko volilno pravico se zavzame tudi poslanec Knežević (socialist). Med njegovim govorom prisotne ženske na galeriji navdušeno ploskajo. Nato naznani podpredsednik dr. Ribar, da se vrši prihodnja seja vsled muslimanskega praznika šele pojutrašnjem in častita muslimanskim poslancom k prazniku. Tudi minister za poljedelstvo Velizar Janković častita muslimanom srečen bajram. Poslanec Sukrija Kurtović se zahvali predsedniku skupščine in vladi za njihovo pažnjo, ki so jo izkazali muslimanom in predlaga, da se seja brez ozira na muslimanski praznik vrši že jutri, samo da se delo čimprej izgotovi. Podpredsednik pristane na njegov predlog in določi prihodnjo sejo za jutri, 17. t. m., ob 16. uri.

Zahteve uradnikov.

Dr. Korošec posreduje.

Belgrad, 16. junija. Ministrski predsednik dr. Vesnić je danes sprejel deputacijo jugoslovanskega uradništva, ki se je prišla potezat za svoje zahteve. Dr. Vesnić je deputaciji odgovoril, da ima sedanja vlada čisto določen program, katerega se hoče in mora držati. Točke o

uradniškem vprašanju v tem programu ni. Zato se mora uradniška stvar najprej predložiti parlamentarnim klubom, odkoder bi potem mogla priti v ministrski svet ozir. parlament. Ministrski svet je pripravljen uradniško stvar najtopleje podpirati.

Deputacija se je obrnila tudi na dr.

Korošca. Le-ta je posredoval za uradnike pri finančnem ministru, katerega je opozoril, da je bil ministrski svet sklenil, da dobe uradniki 25odstotnih draginskih doklad, ki se odmerijo po njihovih celokupnih dohodkih in ne samo po višini dose-danih draginskih doklad, kakor je sklep napačno tolmačilo finančno ministrstvo.

Stanovanja!

Danes smo prejeli od poverjenišтва za socialno skrbstvo uradno poročilo, kako se izvršuje stanovanjska naredba. Iz podatkov je razvidno, da mora doslej 47 milijonarjev ter 94 večjih gospodarskih podjetij zidati hiše. V nekaterih slučajih se je z delom že začelo. Mnogi pa še men-da čakajo pomoči od svojih zaplečnikov v Belgradu. Ljudstvo pa, ki trpi na pomanjkanju stanovanj, ki stanuje v barakah, kletih in vagonih, pričakuje, da se bo stanovanjska naredba izvršila s tisto odločnostjo, kakor je bila započeta. Brezstanovanjci po zimi s svojimi otročki ne bodo smeli biti več izpostavljeni mrazu in burji. Sedaj je še čas, da se to vprašanje reši. Zato pa bomo z vso strogostjo pazili na to, da se naredba res izvrši. Veliko za-doščenje nam je uradno poročilo, ki ga je izdalo poverjenišтво za socialno skrb in ki nam kaže resno voljo, da deželna vlada ni voljna odnehati. Ljudstvo, stoj za njol!

Poročilo se glasi:

Zoper odpovedi stanovanj po naredbi št. 166 od ljubljanskih strank vlozene prizive je poverjenišтво za socialno skrb v predpisanem roku (do 15. t. m.) rešilo kakor sledi:

Izmed oseb, katerim je bilo stanovanje odpovedano na podlagi § 1., točka 1, citirane naredbe (milijonarji), je posebna komisija na podlagi zanesljivih podatkov in informacij odbrala najpremožnejše. Njihovi prizivi (skupno 47) so se definitivno zavrnili. Od teh strank, od katerih nima v Ljubljani nobena svoje hiše, se bo v prvi vrsti zahtevalo, da se brezpogojno odzovejo določbam naredbe št. 166. Seveda ni mišljeno, da bi morale vse te osebe zidati nove hiše, kajti vsaka izmed njih je dolžna preskrbeti le sebi novo stanovanje. Tistim, ki bodo zidali nove hiše, v katerih bo več stanovanj, se bodo vsled tega lahko pridružili tudi drugi, kojih prizivi so bili zavrnjeni ter sami ne bi lahko zidali, dočim bodo brez težave prispevali k novi stavbi, bodisi z razpoložljivimi denarnimi sredstvi, stavbiščem ali na drug način. Vsekakor pa je smatrati stranke, kojih priziv se je definitivno zavrnil, za podlago, na katero se bo oprla cela stanovanjska akcija, kolikor gre pri tem za zasebnike-milijonarje.

Poleg omenjenih 47 slučajev se je na čelo navedlo še 31 nadaljnjih prizivov, ki so jih vložili manj premožni zasebniki-milijonarji. Tu se bo šele naknadno po zaslišanju prizadetih strank končno določilo, na kakšen način bodo morale sodelovati pri gradbi oziroma prirejanju novih stanovanj. Tem strankam je na ta način dana možnost, da si same izberejo isti način sodelovanja pri stanovanjski akciji, ki jim bo povzročil najmanj škode. Posebna pozornost se bo obračala na one slučaje, kjer se nudi prilika, da se s prezidanjem (zlasti dvignjenjem) že obstoječih stavb z razmeroma majhnimi stroški in malo vporabo stavbenega materiala pridobi kako stanovanje. To je važno zlasti radi tega, ker se bodo take prezidave lažje dogotovile v predpisanem roku kot nove stavbe in ker je treba delati na to, da se s čim manjšo vporabo materiala pridobi kar največ stanovanj. Prizadete stranke lahko v tem oziru koristijo sebi in olajšajo delo stanovanjskemu uradu, ako se iz lastne inicijative zavzamejo za vse take prilike, ki bi se dale ugodno izkoristiti ter stavijo stanovanjskemu uradu tozadevne konkretne predloge.

Od prizivov, ki so jih vložile banke, zavarovalnice in druga večja gospodarska podjetja (§ 1., točka 2 in 3 naredbe 166) se jih je zavrnilo 94. Tudi ti prizivi so se zavrnili samo načelno. To pa radi tega,

ŽELEZNISKA POGAJANJA V TRSTU.

Trst, 17. junija. Danes so se zaključila pogajanja, ki so se vršila od ponedeljka sem na tukajšnjem ravnateljstvu državnih železnic med zastopniki avstrijske, jugoslovanske in italijanske železniške uprave zaradi direktna zveze Dunaja z Egiptom potom ekspresnega vlaka, ki bi vozil po enkrat na teden med Dunajem in Trstom ter imel direktno zvezo z Lloydovim parnikom, ki vozi iz Trsta v Aleksandrijo. Pogajanja se je udeleževalo okoli 20 zastopnikov različnih železniških uprav, seveda predvsem južne železnice, zastopano pa je bilo tudi jugoslovansko prometno ministrstvo. Pogajanja so se zaključila z ugodnim uspehom in sicer tako, da se omenjena zveza uvede nekako sredi meseca avgusta. V sredo, 11. avgusta odpelje prvič ta novi ekspres z Dunaja in sicer ob 19 ter prispe v Trst naslednji dan ob 8. uri, 15. avgusta se vrne vlak na Dunaj. Ta vlak še ne bo imel direktno zveze z aleksandrijskim parnikom, ki odpluje iz Trsta 15. avgusta, pač pa naslednji, ki odide z Dunaja 18. avgusta in se bo vračal iz Trsta 22. avgusta. Vlak, ki se bo imenoval »Lloydov ekspres«, bo vozil potem z Dunaja vsako sredo in se vračal iz Trsta na Dunaj vsak ponedeljek. Vlak bo imel zasedaj po dva spalna vozova in po dva vozova prvega razreda, pozneje, če se bo pokazala potreba, pa se število spalnih vozov pomnoži na štiri. Revizija se bo vršila v vlaku. Vlak bo jemal s seboj prtljago, ekspresno in carini podvrženo blago pa je izključeno. V svrhu odprave neprilic pri vidiranju potnih listin se je sporazumno z jugoslovanskim delegatom v Trstu uredilo, da si morajo potniki iz Egipta že na jugoslovanskem konzulatu v Kairi pre-krbeti vizum za potovanje v Jugoslavijo in skozi Jugoslavijo, vsled česar jim potem ni več treba vizuma jugoslovanskega delegata v Trstu. Z ozirom na sedanji dunajski ekspres se morda vojni red novega Lloydovega ekspresa še nekoliko izpremeni. — Na konferenci se e razpravljalo tudi o novi ekspresni zvezi Pariz—Belgrad—Bukarešt —Niš z vlakom, ki bi vozil vsak ponedeljek in četrtek. Pogajanja za ta vlak še niso zaključena.

V torek, 22. t. m., se prično nova železniska pogajanja v Celju, katerih se bodo udeleževali zastopniki češkoslovaških, avstrijskih, jugoslovanskih in italijanskih železniških uprav in oblasti. Namen tem pogajanjem je ureditev češkoslovaškega prometa v smeri proti jugu.

da se da prizadetim strankam enako kot privatnikom prilika, da si s konkretnimi predlogi zmanjšajo neizogibne stroške, ker se bodo njihove želje po možnosti upoštevale. Jasno pa je, da od načelne zahteve, da mora vsako izmed navedenih podjetij brez pogoja sodelovati pri zgradbi, oziroma prireditvi novih stanovanj ne bo moglo v nobenem slučaju odnehati. O pametni izbiri vseh prilik za prezidavo in adaptacije ter s primerno kooperacijo različnih podjetij, ki sama na sebi ne morejo izdati novih stavb, se bo dalo to vprašanje brez prevelikih težav ugodno rešiti.

Vsi drugi prizivi so ostali nerešeni, kar se v smislu § 2. naredbe 166 smatra za ugodno rešitev.

Poverjeništvu za socialno skrb bo s pomočjo pristojnih oddelkov deželne vlade storilo vse potrebne korake, da se bo dobava stavbenega materiala po možnosti olajšala ter bo tudi v vseh drugih oziroma skušalo prizadete stranke kolikor mogoče podpirati.

Ako se računi, da bo vsako podjetje sezidalo oziroma priredilo za svoje uslužbenke povprečno tri stanovanja, se na podlagi navedenih števil lahko približno presodi, kakšen naj bi bil uspeh letošnje stanovanjske akcije. Precej strank se je že do sedaj izjavilo, da bodo zidale. Da pa se tudi pri ostalih isto doseže in da se bodo ta zagotovila v polnem obsegu izvršila, bo treba končne odloke, s katerimi se bo strankam v najkrajšem času definitivno določil obseg in način njihovega sodelovanja pri gradbi, oziroma prirejanju novih stanovanj z vso doslednostjo izvajati. Vsak odpor v tem oziru se bo moral brez pogoja in brezobzirno zločiti. Edino na ta način se bo letos doseglo, kar se da in tudi mora doseči, kajti potreba, da se stanovanjska beda do prihodnje zime vsaj za silo omeji, je skrajna. Fizična in moralna škoda, ki jo trpijo vsled pomanjkanja najskromnejših stanovanj srednji in revnejši sloji, je tolika, da je ne odtehta nobena materijalna žrtev.

Poverjeništvu za socialno skrb.

Poverjenik: dr. Gosar s. r.

AMERIKA ZA JUGOSLOVANSKO DECO.

LDU Ljubljana, 18. junija. American Jugoslav, Relief 511 Fifth Avenue, New York City, objavlja: Uboga jugoslovenska deca bo tudi nadalje dobivala pomoč od strani uprave American Reliefa, administracije fonda za evropske otroke (European Children's Fund). Amerikanci bodo ostali v Jugoslaviji, da pomagajo pri razdelitvi hrane med potrebne in oddaljene kraje. Sklenilo se je, pričeti pomožno akcijo že začetkom maja. Izkušnje pa so do gnale, da slabe prometne razmere neugodno vplivajo na razdelitev živil. Vsled tega je ameriški poslanik v Jugoslaviji sporazumno z zastopnikom American Reliefa majorjem Carrollom in dr. Leachem naročil, naj se delo za prehrano podaljša v dalmatinskem in hrvaškem primorju, v Bosni in Hercegovini, Črnigori in v srbskih planinskih krajih. Njihova brzojavka se glasi: »... prehranili bomo 50 tisoč otrok... pomagali bomo v vseh najpotrebnejših primerih in zvišali količino onim, ki smo jih doslej prehranjevali. Vsak cent, ki ga prejme American Jugoslav, Relief, se bo uporabil za pomoč onim otrokom v Jugoslaviji, ki so te pomoči iz Amerike najbolj potrebni.

LDU Ljubljana, 18. junija. Iz New Yorka nam poročajo: American Jugoslav, Relief javlja premeščanje svojega urada iz 511 Fifth Avenue na 522 Fifth Avenue, New York City, na oglu 44. ulice in Fifth Avenue. Popreje je odbor užival gostoljubje dr. John A. Harris, sedaj bo pa gostoval v poslopiju Guaranty Trust Kompanij. To so naši prijatelji, ki se zanimajo za delovanje Jugoslav Reliefa in so nam rade volje stavili na razpolago prostore svojega urada.

BOJI NA TURSKEM.

LDU Carigrad, 15. junija. (Dun. KU — Havas) Nacionalisti prodirajo še vedno na marmarskem obrežju in na obali Črnega morja. Otoki v Marmarskem morju so menda zasedeni po četah Mustafa Kemala paše, zakaj iz Merefteja je dospela brzojavka, da gore vasi na otokih in da so grški parnik med otoki in obalo obstreljevali. Herakleja, ogrožena po nacionalistih, je prosila za pomoč francoskih čet, katerim je poverjeno nadzorovanje rudnikov. Odposlali so eno stotnjo, katero so pa tolpe svarile, naj ne vkoraka v mesto. Ko so dospela ojačenja, se je izkrcala stotnja po kratkem boju. Angleške čete blizu Ismida so bile ojačene in so pripravile vse potrebno, da zavrnejo napad nacionalistov.

SESTAVA VLADE V NEMŠKI AVSTRIJI.

LDU Dunaj, 17. junija. (DKU.) Nadeljuje se pogajanja radi sestave vlade med strankami in med predsednikom narodne skupščine ter voditelji strank.

Politične novice.

+ **Bodoča volilna okrožja v Jugoslaviji.** Po volilnem zakonu bo Jugoslavija naslednje razdeljena v volilna okrožja: Srbija 29 okrožij, Bosna in Hercegovina 6, Hrvatska, Slavonija in Medmurje 8, Slovenija s Prekmurjem 2, Črnagora 1, Bačka 3, Banat 3 in Dalmacija 2 okrožji. Srbija dobi 10 poslancev več, nego bi ji šlo po številu prebivalstva.

+ **Prave karte socialne demokracije.** »Arbeiterzeitung« dne 15. junija t. l. se v uvodniku spominja lanskega komunističnega poizkusa, da na Dunaju izvedejo puč. Oblastem se je takrat s pomočjo socialne demokracije posrečilo, da so poizkus v početku zatrl, pri čemer je bilo ubitih 18 delavcev. List pravi, da je takrat socialna demokracija šla v boj proti prevratu s polnim pomislekom, ker je bilo popolnoma gotovo, da bi se mogel reči teror držati le kratak čas, nakar bi ga zamenjal beli teror. Takrat je bila koalicijska s krščanskimi socialisti koristna, potrebna in tudi mogoča, ker so bili krščanski socialisti preplašeni in mehki. Danes je stvar drugačna. Buržuaziji je pod visom zmagovite protirevolucije na Ogrskem zrasel greben, koalicijska je postala najprej neplodna in končno nemogoča. Danes velja sulico obrniti na desno. »Danes — zaključuje list — začnemo vselega srca — saj gre toplot proti farju, plemstvu in kapitalu — boj proti trdnjavam svetovne revolucije. In kakor nam takrat ni manjkalo premišljenosti, tako naj se sedaj obnese naša bojevitost in naša bojna sposobnost.« To so torej prave karte socialne demokracije: Boj farju! Boj proti kapitalizmu je še-le na tretjem mestu in še to zaradi lepšega. »Arbeiterzeitung«, ki stika po cekarjih in denarnicah kmetskih ženic, še do danes ni znila niti besedice o milijonskih dobičkih dunajskih bank. Obžalovanja vredno in čudno je, da se še danes najde med delavstvom toliko ljudi, ki se dajo od socialne demokracije voditi za nos, da zlagajo svoje noviče in nosijo svojo kožo na trg za cilje, ki so vse drugo nego proletarski. Socialna demokracija je bila vedno v židovskih rokah in je še danes. Žid je pa po rojstvu kapitalist. Njemu pač torej ne more biti resno za boj proti kapitalizmu. Polastil se je socialne demokracije v čisto druge namene: v njej si snuje in vzdržava armado za boj proti krščanstvu, to se pravi v narečju »Arbeiterzeitung«: boj farju! Kdaj bo delavstvo spregledalo, odpovedalo pokorščino židovsko-svobodnjaškemu vodstvu in vzelo svojo stvar samo v roke?

+ **Trst pod vladno »rešiteljevo«.** Dunajski izselniški list »Übersee« prinaša o Trstu naslednje poročilo: »Nad poldrugo leto so Italijani gospodarji Trsta. Ko so bile čete kralja Viktorja Emanuela priplule v Trst, so jih radostno pozdravili kot rešitelje. Velikansko navdušenje pa ni dolgo trajalo, kajti Tržačan ni Italijan, on je čisto svoje vrste človek. Italijanov kot pritiskalcev plač ne ljubi. Nihče ni zadovoljen. V masah priseljene italijanske banke in trgovine so stare tržaške firme jako oškodovale ali popolnoma uničile. Delavstvo, ki je imelo nekoč ob tranzitni trgovini in ladjegradništvu zlate čase, je vsled skoraj popolnega zastaja v prometu obsojeno v brezdelje in konkurenco s pridnim, treznim in štedljivim italijanskim delavcem z one strani. Kar tiče splošnosti, so zlasti neznosne poštna razmere. Zanikanost oblasti je velika; celo nujne brzojavke, ki stanejo na stotine lir, leže po 8 do 10 dni, a pismo v Gradec hodi najmanj devet dni. Italijanski oblastniki smatrajo Trst še zmerom kot sovražno deželo in ne ganejo s prstom, da bi se razmere izboljšale. Kar tiče življenjskih razmer, se more v Trstu živeti kot v miru, samo veliko lir je treba imeti.« Tako sodijo o današnjem Trstu Nemci!

Dnevne novice.

— **»Koroška vas kliče!«** Pod tem naslovom se bodo vršila že naznanjena informativna predavanja o Koroški v sedežih sodnijskih okrajev po vsej Sloveniji. Prirede se tako, da bode izvršena v vsej Sloveniji tekoma enega tedna in sicer od 27. junija do 4. julija t. l. Tozadveni lepaki in letaki so dotiskani, ter se razpošljejo te dni v posamezne sodnijske okraje v nadaljnjo obvestitev korporacij in posameznih društev dotičnega okraja. Prosimo vsa društva, korporacije in posameznike, katerim se odpošljejo lepaki, da jih pravočasno razdele po okoliših svojega okraja in sicer tako, da dobi vsak večji kraj vsaj en lepak. Morda bi bilo najpripravnejše razdeliti jih po županstvih, oziroma župnijskih uradih ali šolskih vodstvih. Tudi dan predavanja bode že določen tukaj iz ekonomskih razlogov. Posameznim krajevnim faktorjem bode treba preskrbeti le prostor (morda šolo ali kako drugo pripravno dvorano) za predavanje ter določiti uro. Prosimo, da nam gredo vsi v interesu stvari same na roko. Nadaljna obvestila slede. — **Jeseniško okrožje vabi na okrožno prireditev na Jesenicah v nedeljo 20. ju-**

nija 1920. Spored: Dop. ob 9. uri po zdrav in sprejem gostov na kolodvoru, ob 10. uri sv. maša, ob pol 11. uri ljudski tabor pred cerkvijo. Popoldne ob 3. uri velika ljudska veselica v Mojstrani pod Možaklo in ob pol 4. uri okrožna javna telovadba.

1. proste vaje članov, 2. proste vaje naraščajnic, 3. proste vaje naraščajnikov, 4. češke proste vaje članic, 5. vaje s palicami novincev, 6. orodna telovadba: a) člani, b) vzorna vrsta, 7. vaditeljske proste vaje, 8. moreška novincev, 9. »Sloga« dekoracijski nastop 16 članov in 16 članic, 10. sklepna skupina. Veselica: srečolov, šaljiva pošta. Igra godba kat. delavskega društva. Vstopnina: sedeži 6 K, stojšče 4 K. V slučaju slabega vremena se vrši v Delavskem domu.

— **Uvedba prisežniških sodišč v Avstriji** Avstrijska narodna skupščina je 16. t. m. sklenila zakon, s katerim se uvajajo prisežniška sodišča in omejuje delokrog porotnih sodišč. Pred porotna sodišča pridejo poslej le zločini, za katere določa zakon kazni najmanj 10 let (doslej 5 let); razen tega ostanejo porotnim sodiščem pridržani detomori in uboji, dalje tiskovni in politični zločini. Deželnosodni oziroma okrožnosodni senati se pa poslej izpremenijo v prisežniška sodišča in bodo sestavljeni iz dveh sodnikov in dveh prisežnikov (prisodnikov).

— **Izgredi v sodni dvorani.** Minulo soboto je dunajsko porotno sodišče obsodilo večjo družbo voznikov, ki so ogoljufali mnogo ljudi za velike vsote, na večletne zaporne kazni. Med čitanjem razsodbe so začele žene obsojencev v dvorani kričati: »Kako naj poslej živimo!« in jokati. Začeli so se vmešavati tudi moški in nastal je velik hrup. Predsednik je moral razpravo prekiniti in dati izprazniti dvorano; toda ljudje so se nezadostni straži upirali in šel po dolgem trudu so dvorano izpraznili. Nemiri so se nadaljevali še na ulici.

— **Valute.** Na belgrajski borzi dne 16. junija: Dvajsetdinarski zlat 22.75 din.; 1 angl. funt 70 din.; 100 francoskih frankov 145 din.; 1 dolar 18 din.; 100 italijanskih lir 121 din.; 100 levov 37 din.; 100 nemških mark 57 din.; 100 lejev 51.50 din.; 100 drahem 210 din.; 100 češkoslovaških kron 55 din.; 100 avstr. kron 13.50 din. — Na zagrebški borzi dne 17. junija: 1 dolar 72 kron; 100 avstr. kron 50 k; 100 carskih rubljev 100 k; 1 napoleon 245 k; 100 nemških mark 200 k; 100 rumunskih lejev 195 k; 100 italijanskih lir 450 k; 1 angl. funt 290 k; 100 češkoslovaških kron 200 kron.

Ljubljanske novice.

Ij **Regentov koncert.** Zaradi omejenega števila vstopnic, se za koncert »Glasbene Matic« na čast regentu ne bodo prodajale posameznim osebam, temveč oddajale le proti plačilu uradam, korporacijam, društvom, organizacijam itd. Vsi ti se pozivljajo, da pisмено prišljijo do torka, 22. junija do popoldne v pisarno »Glasbene Matic«, koliko in kakšne vstopnice želijo dobiti, nakar se jim vstopnice s o r a z m e r n o pridelijo in jim bodo na razpolago v četrtek, 24. t. m. med 8. in 12. uro popoldne pri blagajniku »Glasbene Matic«, Gosposka ul. št. 6., I. nadstr. Istotam se morajo predložiti imeniki udeležencev koncerta. Cene prostorov: za sedeže po 40 K, 30 K in 20 K, stojšča po 5 K.

Ij **»Deseti brat«**, narodna igra v petih dejanjih se bo uprizorila na Ljudskem odru v nedeljo ob 8. uri zvečer. Vstopnice se dobijo v predprodaji v trafiki gospe Modiceve v Kopitarjevi ulici in v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu.

Ij **Ustanovno zborovanje podružnice Jugoslovanske Matic«** za Ljubljano se vrši, kakor že naznanjeno v nedeljo, dne 20. t. m. ob 10. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Opozarjamo vse člane, da se zborovanja zanesljivo udeležijo. Vse one, kateri še niso pristopili k Jugoslovanski Matici, pozivljamo, da to nemudoma store. Tajništvo se nahaja začasno v Pražakovi ulici št. 3., I. nadstr. Nabiralci članov naj nemudoma vrnejo pole, da bo mogoče pripraviti in razdeliti članske legitimacije. Pred obnim zborovanjem 20. t. m. se vrši na istem prostoru posvetovanje zaupnikov o kandidaturi listi in drugih podrobnostih. Zato se pozivljajo člani pripravljajalno odbora in zaupniki organizacij, da pridejo vsaj ob pol desetih v Narodni dom. — Pripravljalni odbor.

Ij **Poziv ljubljanskemu občinstvu!** V dneh 17., 18. in 19. julija t. l. slavi Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo 50letnico svojega obstanka. Ker se udeležijo te slavnosti slovenski, hrvaški, srbski in najbrže tudi češki gostje, prosi odbor ono sl. občinstvo, ki bi imelo te dni sobe oziroma prenočišča na razpolago, da iste prijavijo do 29. junija t. l. stanovanjskemu odseku Ljublj. prost. gas. in reš. društva. Odbor upa, da sl. občinstvo zna ceniti cilje in delovanje društva in da mu bo tudi ob te strani izkazalo svojo pomoč in naklonjenost in se v velikem številu odzvalo pozivu. — Ljubljansko pro-

stovoljno gasilno in reševalno društvo: Stanovanjski odsek.

Ij **Poizkušeni vlom.** Pri Somborju v Šiški so danes ponoči poizkušali ulomiti zlikovci, ki jim smrdi pošteno delo. Gospodar je zapazil namero in prepočil ulomilce, ki so že pod ključem. Sploh se zadnje čase ulomilcem v Ljubljani zelo slabo godi.

Ij **Ukradena manufaktura.** Aretriran je bil Franc Zagar, ker je osumljen, da je ukradel manufakturo.

Ij **Okraden izseljenec.** Nekemu izseljencu je bilo danes ponoči ukradenih 300 dolarjev.

Ij **Kaznovano psovanje.** Ker je dne 15. t. m. na zelo grd način opsovala dva varnostna stražnika, je bila obsojena Agneta Kranjc na 1 dan strogega zavora.

Ij **Zanimive razprave.** Danes popoldne ob 4. uri bodo v justični palači št. 79. v I. nadstr. zelo zanimive razprave, ki se jih bodo udeležili tudi slušatelji juridične fakultete.

Ij **Delavstvo Pollakove tovarne priredi v nedeljo jutraj izlet na Rožnik.** Na Rožniku sveta maša s petjem pevskega zbora.

BOJI MED POLJAKI IN RUSSI.

LDU Varšava, 16. junija. (DKU. — Brezlično.) Poročilo poljskega generalnega štaba: Na severnem odseku vlada mir, odkar se je ponesrečilo več sovražnih napadov. Bolj južno so se bili zelo srđiti boji, ki so se vneli vsled naše akcije od 14. in 15. t. m. Naši oddelki so morali ponovno razbiti sovražnikov odpor v bojih proti moži in z ročnimi granatami. 15. in 86. sovražnikova infanterijska brigada sta bili popolnoma pobiti. V dobruisku odseku smo odbili sovražnikov napad. V Poljesju so naši oddelki uničili sovražno kolono, ki se je hotela približati Černobilu. Ob reki Teterevu smo odbili močno sovražnikovo četo. V Podolju je mir.

LDU Kodanj, 17. junija. (DKU.) Po brzojavki iz Varšave poroča poljski generalni štab: V Ukrajini prepostavljamo svoje čete. Akcija se vrši v lepem redu. V vojaški bolnišnici v Žitomiru, kamor se je boljševoški konjici posrečilo začasno vdreti, so boljševoški pomorili 600 ranjenih vojakov ter vse zdravnike in strežnike, bolnišnico pa zažgali.

BREZLIČNI TELEFON.

LDU Pariz, 16. junija. (Dun. KU — Havas) Francoska radioelektrična družba je napravila poizkus z brezlično telefonijo. Pevka Melha je dala koncert v Chelmsfordu 30 km daleč od Londona, kar se je v francoskem sprejemnem aparatu zelo dobro čulo, kakor da bi bil v sobi gramofona. List pristavlja, da bi bilo mogoče slišati Melhin glas tudi v Rimu, Stockholmu in Varšavi, ker so bili oddajalni aparati 1000 milj oddaljeni od sprejemnih aparatov.

ŽENSKA — ROPARICA.

LDU Dunaj, 17. junija. (Dun. KU) Včeraj je v dunajskem hotelu »Zum goldenem Lamm« poizkusila ženska roparski umorjuvelirja, nakar je izvršila samomor. Zvabila je po časniškem inseratu v hotel zlatarja Fanta pod pretezo, da mu hoče prodati biserni nakit za 120.000 kron. Ponudila mu je steklenico pive, zlatar pa se je zahvalil, češ da popoldne ne vzira alkoholnih pijač. Nato je ženska vrgla raz mizo cvetlice, ki so stale na mizi in ko se je Fanto pripognil, da jih pobere, ga je ženska s svo močjo udarila s steklenico. Zlatar je klical na pomoč. Ženska je nato zavžila borovo kislino, ki jo je brzkone primešala tudi pivu. Rešilna družba, ki je nato prihitela, je mogla konstatirati samo to, da je ženska umrla. Pri nji so našli potni list, iz katerega je razvidno, da se menda imenuje Erna Russbacher iz Gradca.

Aprovizacija.

o **Telečje meso.** Vnovčevalnica za živilo in mast v Ljubljani bo oddajala za v soboto in nedeljo, t. j. 19. in 20. t. m., sledečim mesarjem svoja teleta v prodajo, in sicer: Janežiču, Ham Matiji, Janežu, Lebanu, Selanu, Zajc Ivanu po pet telet; Strunu, Anketju, Andrettu po tri teleta; Ahlinu, Anketju, Brecljniku, Češku, Černvcu, Čučiku, Dolničar Francu, Dolničar Jožetu, Ham Matiji, Javorniku, Jesihu, Kastelicu, Kočarju, Kocjanu, Makovcu, Novljanu, Novaku, Ocvirku, Petriču, Prepeluhu, Prevaku, Primcu, Rihtar ml., Rihtar star., Smoljanu, Škerjancu, Škrajnerju, Zganjar Jožetu, Zganjar Antonu, Zupančiču, Zabu jeku po dve teleti. Kilogram mesta velja: sprednjega 19 kron, zadnjega 20 kron. Vsaka stranka dobi največ 1 kilogram mesa.

a **Splošna gospodarska zadruga za Slo-** venijo oddaja od danes naprej svojim članom čevlje in dokler traja založba: moko v poljubni množini in po znižani ceni. Z moko se more dobiti vsak dan tudi druga živila brez vrste stnega reda. Novi člani se vsak dan sprejemajo.

Odgovorni urednik Jože Rutar. Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«. Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.